

which fashion and considered fashion as art innovation, creativity, code, ritual, custom, imitation, which is associated with the identification process, individualization. It traced the tendency circulation of scientists to the definition of fashionable clothing shapes that create a certain image of women.

Key words: image, femininity, female image, fashion, fashion innovation, women's clothing, women's fashion.

UDC 7.036

THEORETICAL BASIS OF TRANSFORMATION OF THE FEMALE IMAGE FASHION INNOVATIONS IN THE CONTEXT OF THE XX CENTURY

Skurko Valentina, applicant university
for Kyiv national culture and arts

The aim of this paper is to present scientific and theoretical approaches to the problem of the transformation of the female image as the one of the oldest in culture and art.

Research methodology. Reviewed scientific publications, analyzed scientific works (abstracts, dissertations), the work of scientists, which show the development of the female image, fashion, fashion innovation. The essence of the basic concepts according to reference books.

Results. It has been found that In recent years, an increasing number of works in various branches of science: general and social philosophy, psychology, sociology, cultural studies, philology, political science, journalism, which focused on the role and status of women in society, the analysis of the female image in the Ukrainian and world culture and literature. The phenomenon of femininity is reflected in the social and humanities. Every female character is individual and unique. The main part of any female character – a harmonious combination of internal and external quality, fashion style and views. The evolution of the female image of the individual and the creation of garments based on formative and decorative principles of multi-dimensional objects studied Ukrainian and foreign art historians, fashion designers, revealing the historical and stylistic features and new modes of conception. Issues related to fashion transformation and fashion innovation, artistic and imaginative costume making, femininity and the female image covered in the writings of scholars who belong to various scientific fields, however, despite the study of many aspects of the problem, research on the transformation of the female image in the context of fashion innovation has not been carried out of the twentieth century.

Novelty. This article provides an overview of the scientific literature on the issue of transformation of the female image in the context of fashion innovations of the twentieth century, considered the conceptual apparatus.

The practical significance. The practical significance lies in the fact that article material can be a theoretical basis for further research on the topic, and is also used by teachers to prepare special courses on «Fashion History».

Key words: image, femininity, female image, fashion, fashion innovation, women's clothing, women's fashion.

Надійшла до редакції 22.11.2016 р.

УДК 792.7(477)

ТРАНСФОРМАЦІЇ ФОЛЬКЛОРУ У ТВОРЧОСТІ СУЧАСНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЕСТРАДНИХ СПІВАЧОК

Конвалюк Уляна Володимирівна, аспірантка, ДВНЗ
«Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»,
м. Івано-Франківськ
ukonvalyuk@mail.ru

Наведено огляд публікацій, в яких досліджено взаємозв'язок фольклору та професійної музики. В результаті поєднання фольклору з різними видами естрадної та джазової музики виокремлено такі види взаємозв'язків: естрадні та джазові обробки українських народних пісень; створення оригінальних композицій на фольклорній основі; використання народних інструментів в акомпанементі при створенні естрадних і джазових композицій тощо. На основі аналізу аудіо та відеозаписів творчості сучасних українських співачок Руслани, Тіни Кароль та Іларії відзначено, що фольк-орієнтація відбувається в умовах масової культури, яка, у свою чергу, відтворює багато родових властивостей традиційного фольклору.

Ключові слова: музичний фольклор, трансформація, взаємозв'язки, естрадне виконавство, співачки.

Постановка проблеми. Сучасна епоха актуалізує звернення до музичного фольклору, який є основою для творчого переосмислення композиторами та виконавцями. Вплив музичного фольклору на професійну й естрадну музику є незаперечним. Музикознавці наголошують на тісному взаємозв'язку професійної і народної музики, що триває впродовж «усіх етапів розвитку української музики» [5; 47]. Тенденція до використання фольклору сучасними українськими музикантами стає дедалі виразнішою з останньої чверті ХХ ст. Провідною рисою музичної естради цього періоду є

широке запозичення західних стилів та ритмів і пристосування їх до національної музичної стилістика [8; 162].

Останні дослідження та публікації. Тісний взаємозв'язок фольклору та професійної музики розкрито у музикознавчих працях українських (І. Коновалова, Г. Конькова, І. Ляшенко, М. Мозговий) та російських (Л. Бушуєва, Г. Головінський, І. Земцовський, М. Михайлов, О. Соколов, А. Сохор) учених. Ними підкреслено, що народні пісні чи народні інструментальні мелодії видозмінюються шляхом транспозиції, гармонізації, аранжування, транскрипції тощо. Фольклор зазнає трансформації у сучасному естрадному виконавстві, про що пишуть В. Плахотнюк, Н. Провозіна, В. Тормахова. Однак, питання трансформації фольклору у творчості сучасних українських співачок залишається відкритим.

Мета статті полягає у виокремленні фольклорних елементів у творчості сучасних українських співачок Руслани, Тіни Карол та Ілларії на основі аналізу аудіо та відеозаписів їхнього виконання; приверненні уваги дослідників та прихильників сучасної естради до фольклорного аспекту творчості співачок, який вказує на етнохарактерні ознаки їхнього виконавства.

Виклад матеріалу дослідження. І. Ляшенко виділив триаду композиторсько-фольклорних відносин (прямий – опосередкований – зворотний зв'язок) [6]. М. Михайлов обґрунтував рівні переосмислення фольклору у композиторській творчості [7]. О. Соколов у понятті жанрової трансформації виділив екстраполяцію, змішування та асиміляцію [14], а А. Сохор – жанрове цитування, трансформацію та модуляцію [15].

При будь-якому використанні митцями зразків музичного фольклору (циткування, переінтонування, створення нового твору з фольклорною основою тощо) завжди залишається присутнім елемент обробки. Тому остання становить зацікавлення науковців як окрема ланка музичного мистецтва. За визначенням І. Коновалової, традиція трактування фольклору крізь призму музичної обробки – це «відтворення особливого інтонаційно-художнього образу світу в контексті національного світосприйняття, чинником реалізації «національної духовної ідеї «ментальності» [4; 123]. В даному випадку обробка виступає як засіб збереження та творчого узагальнення і переосмислення «духовної спадщини» [4; 123], внаслідок чого забезпечується безперервність її розвитку: створення нового на тлі поєднання давнього і набутого. І. Земцовський вбачав переінтонування зразків музичного фольклору як один із шляхів появи народно-пісенного матеріалу в інших формах і стилях. Науковець стверджує, що у композиторсько-фольклорних відносинах відбувається взаємодія з відповідним взаємовпливом, що сприяє утворенню нових цікавих творів [3]. На думку Г. Головінського, існують два протилежні підходи щодо обробки і трансформації фольклору. Перший гарантує збереження жанрових ознак фольклорної субоснови, другий передбачає стильовий «переклад» уривка народної пісні або мелодії з відповідним його використанням як одного із засобів вираження в професійній музичній творчості [2; 51]. За Л. Бушуєвою, варіанти поєднання фольклорного і професійного першнів в обробці залежать від кінцевої композиторської мети. Якщо автор прагне максимально зберегти фольклорне першоджерело, то він залишає незмінною його структуру. В разі, якщо митець вступає «в діалог з народною піснею» [1; 11] для наступного здійснення відповідного авторського задуму, він може використовувати далеко не фольклорні засоби і жанри. Зразки музичного фольклору, потрапляючи до рук композиторів, аранжувальників чи виконавців, внаслідок творчої обробки, авторського переосмислення часто втілюються в нові вокально-інструментальні жанри. М. Михайлов висловив думку, що поняття творчості об'єднує два первні, що існують у тісній взаємодії: з одного боку – заданість, що відповідає поняттю традиція, з другого – необхідність її переосмислення (йдеться про поняття новаторства) [7; 55]. Для музичної творчості митця невід'ємною складовою є взаємодія зовнішньої та внутрішньої музичних сфер. У творчому мисленні композитора (аранжувальника, виконавця) реальна дійсність та специфічні форми її відтворення в музиці рівноцінно взаємодіють в поєднанні з його індивідуальними якостями (як творчими пошуками, так і особистісними якостями щодо сприйняття світу загалом і музичного мистецтва зокрема [7]. За М. Михайловим, «творчий акт може бути визначений як перетворення сприйнятих узагальнено-типових інваріантних елементів в нову якість шляхом їх індивідуалізації (варіювання) у відповідності з конкретним одиничним художньо-образним задумом» [7; 58]. Якщо сприймати творчий процес як органічну єдність певної системи поставлених композитором творчих завдань з їх варіюванням, то в поняття творчого мислення слід включити, поряд із власне композиторською діяльністю, імпровізацію, а також різні види переробки-транскрипції вже створених музичних творів [7; 62-63]. Ці два різновиди музичного мислення є особливо актуальними для сучасної естрадної музики.

Загалом, існує багато варіантів обробки музичного твору. Народні пісні чи народні інструментальні мелодії видозмінюються шляхом транспозиції, гармонізації, аранжування, транскрипції тощо [19; 180]. Всі окреслені варіанти обробки використовуються сучасною естрадою.

Опрацьовуючи зразки музичного фольклору для виконання в естрадній обробці, враховуються потреби і смаки слухачької публіки. При цьому, митець, що звертається до фольклорного матеріалу, мимоволі стає причетним до збереження або знецінення народних надбань, у залежності від якості створеного ним продукту. В результаті поєднання фольклору з різними видами естрадної та джазової музики виникають такі види взаємозв'язків: естрадні та джазові обробки українських народних пісень; створення оригінальних композицій на фольклорній основі; використання народних інструментів в акомпанементі при створенні естрадних і джазових композицій тощо [12;195]. Тож «фольк-орієнтація сьогодні є орієнтацією не лише на фольклор, а й на весь спектр етномистецьких ремінісценцій, інтонацій, що відбулися в контексті 70-80-х р. XX ст. У 80-ті роки і пізніше фольк-орієнтація перетворюється в індустрію» [10].

Характеристикою саме етномистецьких напрямів, що виникають у групах фольк-орієнтації, стали досить прості і ясні конфігурації. Це, передусім, орієнтація на стандарти хіта, які виявляються у мелодиці, гармонії, структурі, інструментальному складі, аранжуванні та манері виконання сучасних пісень; тяжіння до стильового синтезу; утворення нових стильових напрямів на основі поєднання декількох старих; використання архаїчного вітчизняного фольклору як основи для створення естрадних композицій, а також звернення до автентичної вокальної манери виконання, застосування народних інструментів, їх тембрів, особливостей гри на них; звернення до фольклору народів світу; широке використання електронних інструментів та сучасних комп'ютерних програм з обробки звуку. Загалом, тенденції подальшого розвитку естрадної музики України полягають у посиленні національної специфіки разом з виходом на світовий музичний рівень [18; 7]. Обробки у фольклорному стилі є результатом творчої діяльності, в основі якої лежать глибокі знання фольклору, музичних дисциплін, творча фантазія та інтуїція. Важливе місце посідає фольклор у творчості сучасних естрадних співачок.

З 1996 року Різдво в Україні асоціюється з ім'ям випускниці Львівської консерваторії ім. М. Лисенка Руслани [13]. Співачка – лауреат багатьох Всеукраїнських та Міжнародних («Слов'янський базар», 1996 – Гран-прі) фестивалів. Платиновий диск за альбом «Дикі танці» (2003 р.) їй вручений незалежною асоціацією рекордингових компаній (Київ, Лондон). Вона – Народна артистка України (2004 р.). Співачка створює грандіозні музичні проекти з використанням рок-музики, старовинних колядок, камерного оркестру, хору, духових мідних та дерев'яних інструментів. Танці, феєрверки, казкова атмосфера, різдвяні легенди древніх Карпат – все це відтворює атмосферу українського Різдва. У 2004 р. Руслана вийшла на міжнародну сцену – співачка вразила всіх під час музичного конкурсу «Євробачення» у Стамбулі (Туреччина). Півтора мільйони глядачів світу спостерігали за її тріумфом. Сингл «Wild dances» («Дикі танці»), що приніс перемогу у конкурсі, та однойменний альбом були видані у понад 25 країнах. 97 тижнів Руслана лідувала у 14 чартах враженої її успіхом Європи. В рідній країні альбом співачки 5 разів ставав платиновим і зробив Руслану першим виконавцем, що продав 500 000 копій альбому в Україні. Згодом Руслана отримала престижну премію *World Music Awards* у Лас Вегасі як артист, що продав найбільшу кількість альбомів у світі. Світовий рекординговий гігант *Warner Music* підписав зі співачкою контракт.

Руслана дійсно універсальна і, разом із тим, унікальна артистка. Вона постійно випробовує себе в різних напрямках, використовуючи незвичайні етнічні звуки та змішуючи давні стилі та співочі традиції Карпатських гір із сучасною популярною музикою. Тембр її голосу та унікальна манера співу безпомилково упізнається мільйонами людей. Працюючи з командою музикантів та DJв, Руслана створює свій стиль у музиці, що ґрунтується на використанні нових ритмів. Руслана із телеканалом «Інтер» у 2002 р. випускає музичний фільм «Різдвяні легенди». Це – концертне дійство відбулося на сцені Львівського національного академічного театру опери та балету ім. С. Крушельницької, в якому переплетені автентика (гуцульський фольклор) і сучасна музична естрада, оповідання старовинних легенд Карпат і Львова у виконанні самої співачки. Мелодії легенд: 1. «Добрий вечір». 2. «Аркан». 3. «Смак легенди». 4. «Тиха ніч». 5. «Знаю я». 6. Утішмося.

Уже у першому номері програми, шоу-сцені «Добрий вечір, тобі» (версія – Руслана і О. Ксенофонтів) співачка відходить від автентичного тексту відомої колядки. Використовується сучасне аранжування, вводиться фрагмент із симфонії № 9 Л. Бетховена. У звучанні переплітається музика ансамблю ударних інструментів «Арс-Нова», спів Руслани, Т. Чубая, гурту «Плач Єремії», вокальної формації «Пікардійська терція», симфонічного оркестру (кер. А. Юркевич), рок-групи Руслани, акторів театру «Воскресіння» (кер. Я. Федоришин), балету «Життя» І. Мазур, гуцульської капели с. Замагорів Верховинського району Івано-Франківської обл., дитячий ансамбль «Передвістя» І. Долі. Таким чином, слухач має змогу зануритися у мікст різних співочих і музичних стилів і жанрів, що є яскравим зразком постмодерного мистецтва. Пісня «Тиха ніч, свята ніч» (версія – Руслана і О. Ксенофонтів) спочатку виконується як автентична колядка, а далі пропонується рок-

варіант у виконанні Т. Чубая і гурту «Піккардійська терція». У програмі використовуються народні інструменти: сопілки, цимбали, дрибба, трембіта, дуда. Таким чином, Руслана у своїй творчості спирається переважно на гуцульський музичний фольклор та паралітургійну (колядки) творчість, трансформуючи їх на основі сучасних ритмів.

Творчу естафету використання українського фольклору активно підхопила Тіна Кароль (справжнє ім'я – Тетяна Ліберман) [17], яка здобула професійну музичну освіту у Київському вищому музичному училищі ім. Р. Глієра, була солісткою Ансамблю пісні Збройних сил України. Тіна завоювала понад 25 Гран-прі і перших премій на різноманітних міжнародних конкурсах і фестивалях, виконала головні ролі в мюзиклах «Екватор», «Ассоль», телевізійних мюзиклах «Карнавальна ніч», «Зіркові канікули», перемогла на Міжнародному конкурсі вокалістів «Нова хвиля – 2005» (II місце, спеціальна премія А. Пугачової), представляла Україну на міжнародному конкурсі «Євробачення-2006» (7 місце), веде телевізійні шоу, громадську і благодійну діяльність.

У фільмі-концерті «Різдвяна історія з Тіною Кароль» (2016 р.), співачка, як автор музичної ідеї і виконавиця, представляє пісні зимового календаря крізь призму новорічної казки [16]. Це унікальний кінопроект виробництва «1+1 Продакшн», що розповідає про багатотисячлітні традиції і духовні цінності. Головні ролі в ньому виконали Тіна Кароль і переможець шоу «Маленькі гіганти» Є. Лебедин. За сюжетом, Тіна, яка постає в образі матері-берегині, хранительки українських традицій, напередодні Різдва розповідає своєму синові історію про вічні цінності, боротьбу добра і зла. Розповідь плавно перетікає в музичні постановки, в яких звучать зимові пісні, а також щедрівки та колядки в сучасній обробці у її виконанні.

У фільмі звучить рідкісний автентичний український музичний матеріал, зокрема народна українська щедрівка «Роди Боже». Незважаючи на те, що ця щедрівка дійшла до нас з глибини століть, її текст актуальний, адже він є своєрідною молитвою за Україну, побажанням здоров'я і добра. «Я хотіла б, щоб мій син, як і все його покоління, більше цікавилось і знало українські традиції, пам'ятало справжні колядки та щедрівки, які ми зібрали в нашому фільмі», – каже Тіна [16]. Для того, щоб музичні постановки, костюми і кожен рух у танцювальних номерах були історично достовірними, до роботи над фільмом залучалися історичні консультанти та фольклористи. У номері «Добрий вечір» для головної героїні був обраний справжній старовинний український костюм із приватної колекції, якому подан 100 р.

Співачка виконує пісні різними співочими манерами з цікавим аранжуванням: автентичною («Роди, Боже, жито»), естрадно-фольклоризованою («Небо і земля», «Добрий вечір, тобі, пане господарю», «Ой хто, хто Миколая любить», «Нова радість стала»), джазовою («Щедрик» – обр. М. Леонтовича разом із дитячим хором, «Ой сивая та і зозуленька», «Тиха ніч, свята ніч»), де використано джазові поспівки, прийоми імпровізації. В окремих піснях виконавиця змінює метро-ритміку («Нова радість стала»), що приводить до зміни жанрових особливостей твору. Із прославної колядки пісня стає танцювальною, шлягерною (характер чардашу, власний супровід під гітару). У програмі використані народні музичні інструменти – скрипка, сопілка та ударні («Ой сивая та і зозуленька»), свистульки («Щедрик»), гітара, скрипка («Тиха ніч, свята ніч»).

Українська співачка з грецьким корінням Іларія (ILLARIA – означає «та, що несе світло», справжнє ім'я – Катерина Прищеп) виступає з 2006 р. Вона – фронтвумен однойменного гурту, випускниця Київського інституту музики ім. Р. Глієра. Свій власний гурт Іларія зібрала в 2007 р. і одразу обрала народну музику як основу для творчої діяльності, виступає на концертних майданчиках України, Польщі, Росії, Казахстану та Італії. Співачка брала участь у масштабних міжнародних фестивалях, виборола першу премію на XII Всеукраїнському фестивалі «Червона рута» у номінації «експериментальна музика» (2011 р.). Справжній успіх прийшов до співачки у 2012 р. під час участі у телевізійному вокальному шоу «Голос країни. Нова історія» на телеканалі «1+1». ILLARIA стала півфіналісткою та однією з найяскравіших конкурсанток другого сезону проекту та вперше взяла участь у національному відборі конкурсу «Євробачення» (2014 р.).

2014 р. ILLARIA дала перший великий сольний концерт «Україна. Нове дихання» (м. Київ). Її голос можна почути у численних рекламних роликах і мультфільмах, а власні музичні твори не рідко звучать у кінострічках та театральних виставах.

Сайт співачки повідомляє: «Сучасники оцінюють її творчість як нове дихання української етнічної музики. На вітчизняній сцені ILLARIA вирізняється своїм містичним образом, оригінальним репертуаром та чуттєвим сильним голосом, діапазон якого сягає трьох октав. У своїх піснях та виконавській манері ILLARIA як співачка і композитор сміливо поєднує фольклорні мотиви з сучасними світовими тенденціями, а за любов до української лірики та народних пісень артистку часто називають «Душею країни» [20]. Індивідуальна співоча манера ILLARIA – це органічне

поєднання автентичної манери співу з академічною. У дебютний альбом Іларії «Вільна» (2010 р.) ввійшло 15 треків. Більшість пісень – авторські композиції, а також дві українські народні пісні у власній інтерпретації. Особливо виокремлюється версія лемківської пісні «Ой верше, мій верше». Згодом альбом перевидано з додаванням ще трьох нових бонус-треків. Так, на платівці «Вільна» (2013 р.) з'явився ре-мастер заголовного треку «Вільна», а також кавер-версія відомої української народної пісні «Цвіте терен» та авторської композиції «Не відпускай». Стилістика альбому етно-співачки виходить далеко за межі конкретного музичного напрямку.

У своїй музиці ІLLARIA поєднує елементи world music, new age та арт-поп-року. Другий студійний альбом співачки «13 місяців» (2013 р.) повністю складається з народних пісень. Альбом є українським музичним календарем і навіть пісні в ньому (їх – 13) слідує у відповідності до народного календаря. Матеріалом для альбому став виключно український фольклор у власному прочитанні. Для створення унікального етно-альбому ІLLARIA звернулася переважно до обрядового фольклору. Не обійшлося і без колискових, весільних і ліричних пісень із різних куточків української землі. У цьому альбомі ІLLARIA втілила власну ідею – надати «музичним артефактам» (в основі – архівні автентичні записи) актуальності і популярності в сучасній музиці. Для інструментального супроводу вона використовує різні склади, де поряд з електронними інструментами звучать акустичні (цимбали, скрипка, сопілки, ударні, орган тощо). «Головне завдання, яке я ставила, створюючи цей альбом – показати український фольклор стильним та елітарним, поділитися власним баченням сучасної етнічної естетики... Для мене українська автентика – це, в першу чергу, містична енергія землі і цілковита гармонія з космосом. Це дуже сильна музика. І, про це мій новий альбом!» [20].

«ПОДИХ» – спільна платівка етно-співачки ІLLARIA та електронного музиканта Alex Nademski (2014 р.). Альбом містить 11 україномовних треків, пов'язаних між собою драматургічно, та являє синтез електронного звучання зі стилізованими етнічними мотивами

П. Плахотнюк відзначає, що фольк – щира орієнтація на етномістецькі традиції, рафінований шар фольклорної традиції, споріднені джазовою рок- і поп-музикою через своєрідні форми само здійснення» [10]. Це те, що О. Потебня називав гуртовністю, анонімністю, імпровізаційністю творчості й, головне, не закріпленість варіативних трактувань самого твору, їх відкрита форма [11]. Таким чином, джаз як повна імпровізація, а за ним поп- і рок-музика з самого початку мали фольклорні витoki, але різні. Коли вони починають пересуватися по горизонталі в міжфольклорному інтонуванні, іншофольклорному інтонуванні, виникає бум метафольклорних синтез.

Висновки. Підсумовуючи, необхідно відзначити, що фольк-орієнтація відбувається в умовах масової культури, «яка, у свою чергу, відтворює багато родових властивостей традиційного фольклору (соціально-адаптаційне значення творів, їхня переважна анонімність, панування стереотипу в їх поетиці [...]). Разом із тим, від традиційного фольклору масова культура відрізняється ідеологічною «поліцентричністю», підвищеною здатністю до тематичної і естетичної інтернаціоналізації своєї продукції і до її «поточного» відтворення у вигляді немислимих для усної творчості ідентичних копій [9].

Список використаної літератури

1. *Бушуева Л.* Феномен обработки чувашской народной песни в творчестве композиторов: к проблеме композиторского фольклоризма: автореф. дис. ... канд. искусств. : 17.00.02 / Л. И. Бушуева. – Казань, 2008. – 23 с.
2. *Головинский Г.* Композитор и фольклор. Из опыта XIX-XX веков / Г. Головинский. – М. : Музыка, 1981. – 279 с.
3. *Земцовский И.* Фольклор и композитор : [теорет. этюды] / И. Земцовский. – Л. : Сов. композ., 1977. – 176 с.
4. *Коновалова І.* Феноменологія музичної обробки (на матеріалі хороших творів українських композиторів XIX – XX ст.) : дис канд. мистецтвознавства : 17.00.01 / Коновалова І. Ю. – Харків, 2007. – 314 с.
5. *Конькова Г.* Традиції і новаторство в розвитку жанрів сучасної української музики / Г. Конькова. – К. : Муз. Україна, 1985. – 80 с.
6. *Ляшенко І.* Національні традиції в музиці як історичний процес / І. Ляшенко. – К. : Муз. Україна, 1973. – 326 с.
7. *Михайлов М.* Стиль в музыке : исследование / М. Михайлов. – Л. : Музыка, 1981. – 262 с.
8. *Мозговий М.* Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні : дис канд. мистецтв : 17.00.01 / Мозговий М. П. ; Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. – К., 2007. – 19 с.
9. *Неклюдов С. Ю.* Устные традиции современного города: смена фольклорной парадигмы [Электронный ресурс] / С. Ю. Неклюдов. – Режим доступа : http://www.ruthenia.ru/folklore/neckludov_7.htm
10. *Плахотнюк В. Г.* Фольк-орієнтація у становленні виконавських естрадних колективів [Електронний ресурс] / В. Г. Плахотнюк // Вісник КНУКіМ. – Режим доступу : <http://www.stationline.org.ua/iskystvo/97/16726-folk-orientaciya-u-stanovlenni-vikonavskix-estradnix-kolektiviv.html>
11. *Потебня А. А.* Теоретическая поэтика / А. А. Потебня. – М. : Высш. шк., 1990. – 344 с.

12. *Провозина Н.* История джазовой и эстрадной музыки / Н. Провозина. – Ханты-Мансийск : ЮГУ, 2004. – 198 с.
13. *РУСЛАНА* : офіційний сайт співачки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ruslana.ua/ua/>
14. *Соколов О. В.* Морфологическая система музыки и ее художественные жанры : монографія [Електронний ресурс] / О. В. Соколов. – Нижний Новгород : изд-во Нижегородского ун-та, 1994. – 218 с. – Режим доступа : <http://www.opentextnn.ru/music/Perception/?id=1092>
15. *Сохор А.* Теория музыкальных жанров: задачи и перспективы / А. Сохор // Вопросы социологии и эстетики музыки / А. Сохор. – Л. : Сов. композ., 1983. – Вып. 3. – С.129-142.
16. *Телеканал «1+1» презентував музичний фільм «Різдвяна історія з Тіною Кароль»* [Електронний ресурс]. – Режим доступу : tsn.ua/glamur/telekanal-1-1-prezentuvav-muzichniy-film-rizdviana-istoriya-z-tinoyu-karol-559049.html
17. *ТИНА КАРОЛЬ* : офіційний сайт співачки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// tinakarol.com/lenta/](http://tinakarol.com/lenta/)
18. *Тормахова В.* Українська естрадна: музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 / В. М. Тормахова ; НМАУ ім. П. І. Чайковського. – К., 2007. – 17 с.
19. *Юцевич Ю.* Музыка : слов.-довід. / Ю. Юцевич. – Тернопіль : Навч. книга – Богдан, 2003. – 352 с.
20. *ILLARIA* : офіційний сайт співачки [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http:// illaria.ua/](http://illaria.ua/)

References

1. *Bushueva L.* Fenomen obrabotky chuvashskoj narodnoj pesny v tvorchestve kompozytorov : k probleme kompozytorskogo folklorizma : avtoref. dys. ... kand. yskusstvovedeniya : 17.00.02 / L. Bushueva. – Kazan, 2008. – 23 s.
2. *Golovynskij G.* Kompozytor y folklor. Yz opyta XIX-XX vekov / G. Golovynskij. – M. : Muzyka, 1981. – 279 s.
3. *Zemczovskij Y.* Folklor i kompozytor : [teoret. etyudy] / Y. Zemczovskij. – L. : Sovetskij kompozytor, 1977. – 176 s.
4. *Konovalova I.* Fenomenologiya muzychnoy obrobky (na materialy xorovykh tvoriv ukrayinskykh kompozytoriv XIX-XX st.) : dis ... kand. mystecztvoznnavstva : 17.00.01 / I. Y. Konovalova. – Xarkiv, 2007. – 314 s.
5. *Konkova G.* Tradyciyi i novatorstvo v rozvytku zhanriv suchasnoyi ukrayinskoyi muzyky / G. Kon`kova. – K. : Muz. Ukrayina, 1985. – 80 s.
6. *Lyashenko I.* Nacionalni tradyciyi v muzyci yak istorychnyj proces / I. Lyashenko. – K. : Muz. Ukrayina, 1973. – 326 s.
7. *Myxajlov M.* Styl v muzyke : yssledovanye / M. Myxajlov. – L. : Muzyka, 1981. – 262 s.
8. *Mozgovyj M.* Stanovlennya i tendyciyi rozvytku ukrayinskoyi estradnoyi pisni : dys..... kand. mystecztvoznnavstva : 17.00.01 / M. P. Mozgovyj. ; Kyivskiy nacz. un-t kultury` i mystecztv. – K., 2007. – 19 s.
9. *Neklyudov S.* Ustnye tradycyyi sovremennogo goroda: smena folklornoj paradygmy [Elektronnyj resurs]. / S. Yu. Neklyudov. – Rezhym dostupu : [http://www.ruthenia. ru/folklore/necklyudov.7.htm](http://www.ruthenia.ru/folklore/necklyudov.7.htm)
10. *Plaxotnyuk V. G.* Folk-orientaciya u stanovlenni vykonavskykh estradnykh kolektyviv [Elektronnyj resurs]. / V. G. Plaxotnyuk // Visnyk KNUKiM. – Rezhym dostupu : [http://www. stationline.org.ua/ iskystvo/97/16726-folk-orientaciya-u-stanovlenni-vikonavskix-estradnix-kolektiviv.html](http://www.stationline.org.ua/iskystvo/97/16726-folk-orientaciya-u-stanovlenni-vikonavskix-estradnix-kolektiviv.html)
11. *Potebnya A. A.* Teoretycheskaya poetyka / A. A. Potebnya. – M. : Vyssh. shk., 1990. – 344 s.
12. *Provozyna N.* Ystoryya dzhazovoj y estradnoj muzyky` / N. Provozyna. – Ханты-Мансийск : ЮГУ, 2004. – 198 с.
13. *RUSLANA* : oficijnyj sajт spivachky` [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : [http:// www.ruslana.ua/ua/](http://www.ruslana.ua/ua/)
14. *Sokolov O. V.* Morfologicheskaya sistema muzyky y ee xudozhestvennye zhanry : monografyya [Elektronnyj resurs]. / O. V. Sokolov. – Nyzhnyj Novgorod : yzd-vo Nyzhegorodskogo unyversyteta, 1994. – 218 s. – Rezhym dostupu : <http://www.opentextnn.ru/music/Perception/?id=1092>
15. *Soxor A.* Teoryya muzykalnykh zhanrov : zadachy y perspektivy / A. Soxor // Soxor A. Voprosy socyologyy y estetyky muzyky` / A. Soxor. – L: Sov. kompozytor, 1983. – Vyp. 3. – S.129-142.
16. *Телеканал «1+1» презентував музичний фільм «Різдвяна історія з Тіною Кароль»* [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : tsn.ua/glamur/telekanal-1-1-prezentuvav-muzichniy-film-rizdviana-istoriya-z-tinoyu-karol-559049.html
17. *Tina Karol* : oficijnyj sajт spivachky [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : [http://tinakarol .com/lenta/](http://tinakarol.com/lenta/)
18. *Tormakhova V.* Ukrainska estradna muzyka i folklor: vzaiemopronyknennia i syntez : avtoref. dys. ... kand. mystetstv. : 17.00.03 / V. M. Tormakhova ; NMAU im. P. I. Chaikovskoho. – K., 2007. – 17 s.
19. *Yucevych Yu.* Музыка : slov.-dovid. / Yu. Yucevych. – Ternopil : Navch. knyga – Bogdan, 2003. – 352 s.
20. *ILLARIA* : oficijnyj sajт spivachky [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu : <http://illaria.ua/>

ТРАНСФОРМАЦИИ ФОЛЬКЛОРА В ТВОРЧЕСТВЕ СОВРЕМЕННЫХ УКРАИНСКИХ ЭСТРАДНЫХ ПЕВИЦ

Конвалюк Ульяна Владимировна, аспирантка, государственное
высшее учебное заведение «Прикарпатский национальный
университет им. В. Стефаника», г. Ивано-Франковск

Приведен обзор публикаций, в которых исследуется взаимосвязь фольклора и профессиональной музыки. В результате соединения фольклора с разными видами эстрадной и джазовой музыки выделены такие виды взаимосвязей: эстрадные и джазовые обработки украинских народных песен; создание оригинальных композиций на фольклорной основе; использование народных инструментов в аккомпанементе при создании эстрадных и джазовых композиций. На основе анализа аудио и видеозаписей творчества современных украинских певиц

Русланы, Тины Кароль и Иллари отмечено, что фольк-ориентация осуществляется в условиях массовой культуры, которая, в свою очередь, воссоздает много родовых качеств традиционного фольклора.

Ключевые слова: музикальний фольклор, трансформація, взаємозв'язи, естрадне виконання, певиці.

THE FOLKLORE TRANSFORMATIONS IN THE CONTEMPORARY UKRAINIAN POP SINGERS' CREATIVE WORK

Konvaliuk Uliana, Postgraduate, State higher educational institution «Vasyl Stefanyk Precarpathian National University», Ivano-Frankivsk

The author suggests the survey of publications that study a close interconnection of folklore and art music. The combination of folklore with various types of pop and jazz music can be seen in the following interconnections: pop and jazz adaptation of Ukrainian folk songs; the creation of original compositions on the folk basis; the usage of folk instruments in accompaniment for pop and jazz compositions, etc. Based on the audio and video records of the contemporary Ukrainian singers Ruslana, Tina Karol, and Ill aria it was determined that folk-orientation is made under the conditions of pop culture which in its turn reproduces numerous generic aspects of the traditional folklore.

Key words: musical folklore, transformation, interconnections, pop performance, singers.

UDC 792.7(477)

THE FOLKLORE TRANSFORMATIONS IN THE CONTEMPORARY UKRAINIAN POP SINGERS' CREATIVE WORK

Konvaliuk Uliana, Postgraduate, State higher educational institution «Vasyl Stefanyk Precarpathian National University», Ivano-Frankivsk

The aim of this paper is to study the folklore transformations in the creative work of the contemporary Ukrainian singers Ruslana, Tina Karol and Illaria.

Research methodology. An analytical method, the analysis and comparison of audio and video records of singer's performance are used for studies and comprehension of academic literature.

Results. The author emphasizes a close interconnection of folklore and art music that is studied in the musicological works of Ukrainian (L. Bushuieva, I. Konovalova, H. Konkova, I. Liaschenko) and Russian (H. Holovinskyi, I. Zemtovskyi, M. Mykhailov, O. Sokolov, A. Sokhor) scholars. It was underlined that folk songs or folk instrumental melodies are being modified by means of transposition, harmonization, arrangement, transcription, etc. Folklore is being transformed in contemporary pop performance and this is mentioned by V. Plakhotniuk and N. Provozina. The combination of folklore with various types of pop and jazz music can be seen in the following interconnections: pop and jazz adaptation of Ukrainian folk songs; the creation of original compositions on the folk basis; the usage of folk instruments in accompaniment for pop and jazz compositions, etc. The abovementioned types have been demonstrated in the works of the most popular Ukrainian singers Ruslana, Tina Karol and Illaria. Based on the audio and video records it was determined that folk-orientation is made under the conditions of pop culture which in its turn reproduces numerous generic aspects of the traditional folklore (social and adaptive meaning of folks, their prevailing anonymity and domination of stereotype in their poetic manner). At the same time pop culture markedly differs from the folklore by its polycentric ideology, increased ability for thematic and esthetic internationalization of its products and current replication of identic copies that are utterly impossible for oral folk art.

Novelty. Types of interconnections between folklore and various types of pop and jazz music are generalized for the first time.

Practical importance. Materials of the research may be used in the course of vocal art history.

Key words: musical folklore, transformation, interconnections, pop performance, singers.

Надійшла до редакції 7.11.2016 р.

УДК 78+784.7

ФЕСТИВАЛЬ «ЧЕРВОНА РУТА» ЯК ЧИННИК РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ

Власова Альона Юрївна, аспірантка, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, м. Київ
alonavlasova@yandex.ua

Проаналізовано роль В. Івасюка у розвитку фестивалю «Червона рута», подано аналіз й визначення змісту і функції фестивалю в пробудженні національної свідомості народу і розвитку української масової культури, досліджено сучасний етап функціонування, проведено дослідження ролі І всеукраїнського фестивалю